

Dosarul nr. 2rhc-29/22
(2-15070723-01-2rhc-19092022)

Prima instanță: Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău (jud. O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Minciuna, M. Moraru)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. T. Vieru, V. Clevadî, T. Chișca-Doneva, I. Bejenaru, O. Sternioală)

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental, Dumitru Obadă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Arendă „Maconi” în proces de insolvență împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Belvilcom” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare - cumpărare a complexului patrimonial unic nr. 15 din 04 mai 2011,

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ghiofrig” împotriva Întreprinderii de Arendă „Maconi” în proces de insolvență cu privire la declararea valabilă a contractului de vânzare - cumpărare conform condițiilor procesului verbal al ședinței/adunării comitetului creditorilor Întreprinderii de Arendă „Maconi” din 05 septembrie 2005,

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ghiofrig” împotriva Întreprinderii de Arendă „Maconi” în proces de insolvență, Societatea cu Răspundere Limitată „Belvilcom” cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de cesiune a creanțelor nr.21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011 și a contractului de vânzare - cumpărare a complexului patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011,

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Belvilcom” împotriva Întreprinderii Individuale „Jerebțov Anton” cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare - cumpărare a complexului patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011,

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ghiofrig” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Belvilcom”, Societății cu Răspundere Limitată „Cariera Nord”, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Camera Înregistrării de Stat” cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare - cumpărare din 24 mai 2012,

împotriva deciziei din 23 martie 2016 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost admis recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Cariera Nord”, casate decizia din 01 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 10 noiembrie 2014 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău și hotărârea suplimentară din 01 decembrie 2014 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău și pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 13 septembrie 2011, Î.A. „Maconi” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva S.R.L. „Belvilcom” solicitând anularea contractului de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic Î.A. „Maconi” din 04 mai 2011 încheiat între administratorul insolvenței Î.A. „Maconi” - Valeriu Chistruga și S.R.L. „Belvilcom”.

În motivarea acțiunii, s-a invocat că administratorul insolvenței Valeriu Chistruga a încălcat prevederile art. 126 alin. (1), (7), (8), (15) al Legii insolvenței, care prevede că în cadrul procesului de insolvență, întreprinderea debitorului poate fi înstrăinată ca un complex patrimonial unic doar cu acordul expres al adunării creditorilor sau al comitetului creditorilor. Vânzarea întreprinderii are loc prin licitație sau concurs dacă adunarea sau comitetul creditorilor nu stabilește altfel. În cazul în care vânzarea întreprinderii are loc prin concurs, condițiile concursului se aprobă de adunarea sau comitetul creditorilor. Dacă suma obținută din vânzarea întreprinderii dă posibilitate de a satisface totalmente creanțele creditorilor, la propunerea administratorului, procesul de insolvență a debitorului se consideră închis, cu luarea de către instanța de judecată a hotărârii respective.

A considerat recurentul că contractul a fost încheiat contrar prevederilor Legii insolvenței și a solicitat în temeiul art. 220 Cod civil, constatarea nulității.

La data de 22 septembrie 2011, S.R.L. „Ghiofrig” s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva Î.A. „Maconi” solicitând declararea valabilă a contractului de vânzare-cumpărare a Î.A. „Maconi” ca un complex patrimonial unic, încheiat între Î.A. „Maconi” în proces de insolvență și S.R.L. „Ghiofrig”, conform condițiilor stabilite prin procesul-verbal al adunării comitetului creditorilor Î.A. „Maconi” nr. A 05/RC-01 din 05 septembrie 2005 și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, s-a invocat că în baza procesului-verbal al adunării comitetului creditorilor Î.A. „Maconi” în proces de insolvență, nr. A 05/RC-01 din 05 septembrie 2005, S.R.L. „Ghiofrig” a fost desemnat câștigător al concursului investițional desfășurat de Î.A. „Maconi”. Conform hotărârii nr. 2e-444/08 din 05 iunie 2008 a Curții de Apel Economice s-a obligat administratorul insolvenței Î.A. „Maconi”, Valeriu Chistruga și S.R.L. „Ghiofrig” să execute procesul-verbal nr. 05/RC-1 din 05 septembrie 2005 cu privire la rezultatele concursului investițional și să prezinte instanței de judecată măsurile economice și investiționale, cu respectarea intereselor colectivului de muncă al Î.A. „Maconi”.

A susținut că, S.R.L. „Ghiofrig” și-a executat obligațiunile asumate prin procesul-verbal nr.05/RC-01 din 05 septembrie 2005, investind în activitatea Î.A. „Maconi” suma de 3252085,85 lei, conform dispozițiilor de plată și facturile fiscale anexate.

Conform art. 818 Cod civil, contractul de vânzare-cumpărare al întreprinderii ca un complex patrimonial unic se încheie în formă autentică și se înregistrează la Camera înregistrării de Stat.

A afirmat că, a solicitat repetat pârîtului să-și onoreze obligațiile de încheiere a contractului de vânzare-cumpărare a întreprinderii ca un complex patrimonial unic, prezentînd în acest sens, proiectul elaborat de către notar. Chestiunea dată a fost discutată la ședințele Comitetului creditorilor Î.A. „Maconi” din 14 mai 2010, din 15 octombrie 2010, din 15 decembrie 2010, în cadrul cărora s-a hotărât de a obliga administratorul insolabilității Î.A. „Maconi” să semneze contractul de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic al Î.A. „Maconi” cu S.R.L. „Ghiofrig” și să convoace Comitetul creditorilor în adunare după încheierea contractului de vânzare-cumpărare, dar nu mai tîrziu de 05 mai 2011.

La data de 13 aprilie 2011, S.R.L. „Ghiofrig” a solicitat administratorului insolabilității Î.A. „Maconi” să se prezinte cu actele necesare și ștampila întreprinderii pe data de 15 aprilie 2011 la orice oră convenabilă la sediul notarului Elena Constantinescu pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic al Î.A. „Maconi”.

Conform scrisorii din 18 aprilie 2011, administratorul insolabilității Î.A. „Maconi” a menționat că în intervalul 24 ianuarie 2011 - 31 martie 2011, funcția de administrator al insolabilității Î.A. „Maconi” a fost deținută de către Anton Jerebțov, care a sustras de la întreprindere actele necesare pentru încheierea contractului de vânzare - cumpărare.

A specificat că, S.R.L. „Ghiofrig” s-a adresat cu solicitări similare administratorului insolabilității Î.A. „Maconi” la 15 aprilie 2011, 18 aprilie 2011 și 21 aprilie 2011.

A considerat că, pârîtul neîntemeiat, cu rea-credință se eschivează de la executarea obligației de autentificare notarială a contractului de vânzare-cumpărare menționat.

La data de 14 februarie 2012, S.R.L. „Ghiofrig” s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva Î.A. „Maconi”, S.R.L. „Belvilcom” solicitând constatarea nulității absolute a contractului de cesiune a creanțelor nr.21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011 și a contractului de cumpărare a întreprinderii ca complex patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011.

În motivarea acțiunii s-a invocat că în baza procesului-verbal al adunării comitetului creditorilor Î.A. „Maconi” în proces de insolabilitate, nr.A05/RC-01 din 05 septembrie 2005, S.R.L. „Ghiofrig” a fost desemnat cîștigător al concursului investițional desfășurat de Î.A. „Maconi”.

Prin hotărârea nr. 2e-444/08 din 05 iunie 2008 a Curții de Apel Economice s-a obligat administratorul insolabilității Î.A. „Maconi” - Valeriu Chistruga și S.R.L. „Ghiofrig” să execute procesul-verbal nr. 05/RC-1 din 05 septembrie 2005 cu privire la rezultatele concursului investițional și să prezinte instanței de judecată măsurile economice și investiționale, cu respectarea intereselor colectivului de muncă al Î.A. „Maconi”.

A menționat că, administratorul insolabilității - Valeriu Chistruga, sub diverse motive, s-a eschivat de la executarea obligației de a încheia cu S.R.L. „Ghiofrig”

contractul de vânzare-cumpărare a Î.A. „Maconi” ca un complex patrimonial unic.

A specificat că, în cadrul examinării unei cauze conexe, reprezentantul S.R.L. „Belvilcom” a prezentat contractul de vânzare-cumpărare a Î.A. „Maconi” ca complex patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011, care ar fi fost încheiat între S.R.L. „Belvilcom” și Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență și contractul de cesiune a creanțelor nr. 21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011, care ar fi fost încheiat între S.R.L. „Ghiofrig”, S.R.L. „Belvilcom” și Î.A. „Maconi” în proces de insolvență.

A mai relatat că, nu a încheiat nici un contract cu S.R.L. „Belvilcom” prin care să-i cesioneze calitatea de cîștigător al concursului investițional desfășurat de Î.A. „Maconi” și nici alte drepturi patrimoniale.

A remarcat că, semnătura și amprenta ștampilei aplicate pe contractul de cesiune a creanțelor nr. 21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011 din numele S.R.L. „Ghiofrig” reprezintă un fals, ce ar putea fi probat prin numirea unei expertize tehnicografologice de stabilire a veridicității semnăturii și amprentei ștampilei aplicate pe contractul litigios din numele S.R.L. „Ghiofrig”.

Conform art. 818 Cod civil, contractul de vânzare-cumpărare a întreprinderii ca un complex patrimonial unic se încheie în formă autentică, însă din răspunsul parvenit de la notarul public Galina Morea, care a preluat spre păstrare arhiva notarului Alexandru Antoficiuc, rezultă că în arhiva notarului Alexandru Antoficiuc nu există un asemenea contract. În opinia sa, acest fapt ridică dubii privitor la semnătura și ștampila aplicată din numele notarului Alexandru Antoficiuc pe contractul litigios.

Astfel, a indicat că ambele contracte sunt susceptibile de nulitate absolută.

La data de 06 martie 2012, S.R.L. „Belvilcom” s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva Î.I. „Jerebțov Anton” solicitînd recunoașterea valabilă a contractului de vânzare - cumpărare a Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență, ca complex patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011.

În motivarea acțiunii, s-a invocat că la data de 04 mai 2011, S.R.L. „Belvilcom” în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.15, a procurat Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență, ca complex patrimonial unic, fiind efectuată achitarea integrală a sumei conform contractului și îndeplinite întocmai condițiile contractuale.

A precizat că, începînd cu anul 2008, a contribuit investițional la funcționarea Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență, dovadă fiind operațiunile financiare care au avut loc între S.R.L. „Belvilcom” și S.R.L. „Ghiofrig”.

A indicat S.R.L. „Belvilcom” că, faptul contribuirii la implementarea planului investițional, a fost și achitarea datoriilor Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență, față de S.R.L. „Ghiofrig” în sumă de 3252085,85 lei, prin contractul de cesiune de creanță nr. 21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011, încheiat între S.R.L. „Belvilcom”, S.R.L. „Ghiofrig” și Î.A. „Maconi”; față de S.R.L. „Elevatexpo” în sumă de 1199500 lei, prin contractul de cesiune nr. 30/11/10/1 din 30 noiembrie 2010, încheiat între S.R.L. „Elevatexpo”, S.R.L. „Belvilcom” și Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență; față de Î.C.S. „Siluma” S.R.L. în mărime de 630501,38 lei, prin contractul de cesiune de creanță nr. 01/06/2011/1, încheiat între Î.C.S. „Siluma” S.R.L., S.R.L. „Belvilcom” și Î.A. „Maconi” în proces de insolvență.

A declarat că, pentru îndeplinirea acțiunilor enumerate, precum și pentru punerea în aplicare a procesului investițional de renovare a instalațiilor au fost operate

credite, după cum urmează: - în sumă de 133250 USD, conform contractului de credit nr. L/42041067100 și suma de 89522 USD, conform contractului nr. C/42041227100 din 28 decembrie 2010, încheiate cu B.C. „Mobiasbancă-Groupe Societe Generale” S.A.; - în sumă de 55000 euro, conform contractului de credit nr. 44/1 din 21 aprilie 2011 și a acordului la contract nr. 1 din 31 mai 2011 și credit în sumă de 800 000 lei, conform contractului de credit nr. 134/4 din 12 octombrie 2011, încheiat între S.R.L. „Belvilcom” și B.C. „Moldindcombank” S.A., de către S.R.L. „Belvilcom” au fost investită suma de peste 2400000 lei, fiind procurate utilaje și mijloace de transport.

A mai susținut S.R.L. „Belvilcom” că, până în prezent a investit suma de peste 7500000 lei și angajaților Î.A. „Maconi” le-au fost majorate salariile cu 50%, iar în bugetul de stat au fost transferate impozite în sumă de peste 618257 lei.

În opinia acestuia, se urmărește deposedarea S.R.L. „Belvilcom” de bunurile și activele procurate legal, ca rezultat al intervenirii unor interese de grup.

La data de 26 septembrie 2013, S.R.L. „Ghiofrig” s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva S.R.L. „Belvilcom”, S.R.L. „Cariera Nord”, intervenient accesoriu Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” solicitând recunoașterea nulității contractului de vânzare - cumpărare din 24 mai 2012, încheiat între S.R.L. „Belvilcom” și S.R.L. „Cariera Nord”, autentificat de notarul public Adelina Florea, cu nr.3530 și încasarea de la pîrîți a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, s-a invocat că în baza procesului - verbal al Comitetului creditorilor Î.A. „Maconi” nr. A05/RC-01 din 05 septembrie 2005, S.R.L. „Ghiofrig” a fost desemnat cîștigător al concursului investițional desfășurat de Î.A. „Maconi”.

Prin hotărârea din 05 iunie 2008 a Curții de Apel Economice, s-a obligat administratorul insolvenței Î.A. „Maconi” - Valeriu Chistruga și S.R.L. „Ghiofrig” să execute procesul-verbal nr. 05/RC-1 din 05 septembrie 2005 cu privire la rezultatele concursului investițional și să prezinte instanței de judecată măsurile economice și investiționale cu respectarea intereselor colectivului de muncă al Î.A. „Maconi”.

A invocat că, administratorul insolvenței - Valeriu Chistruga s-a eschivat de la executarea obligației de a încheia cu S.R.L. „Ghiofrig” contractul de vânzare - cumpărare al Î.A. „Maconi” ca un complex patrimonial unic.

A relatat că, în cadrul examinării unei cauze conexe, reprezentantul S.R.L. „Belvilcom” a prezentat contractul de vânzare-cumpărare a Î.A. „Maconi” ca complex patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011, care ar fi fost încheiat între S.R.L. „Belvilcom” și Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență și contractul de cesiune a creanțelor nr. 21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011, care ar fi fost încheiat între S.R.L. „Ghiofrig”, S.R.L. „Belvilcom” și Î.A. „Maconi” în proces de insolvență.

A menționat că, în cadrul examinării cauzei de contencios administrativ, la cererea S.R.L. „Belvilcom” împotriva Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”, intervenient accesoriu S.R.L. „Ghiofrig”, reprezentantul Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” a prezentat contractul de vânzare-cumpărare a întreprinderii ca complex patrimonial din 24 mai 2012, prin care S.R.L. „Belvilcom” a înstrăinat S.R.L. „Cariera Nord” complexul patrimonial unic al Î.A. „Maconi”, fiind deja consemnate aceste modificări în Registrul de Stat al persanelor juridice.

A considerat nul contractul de vânzare-cumpărare a întreprinderii ca complex patrimonial unic din 24 mai 2012, încheiat între S.R.L. „Cariera Nord” și S.R.L.

„Belvilcom”, deoarece prin încheierea din 22 septembrie 2011 a Judecătorei Edineț, s-a interzis înstrăinarea Î.A. „Maconi” ca complex patrimonial unic, cât și patrimoniul acesteia în mod separat, precum și s-a interzis Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” să opereze modificări în Registrul de Stat al persoanelor juridice în privința Î.A. „Maconi”.

Prin încheierea din 23 septembrie 2011 a executorului judecătoresc Adrian Agarici, au fost aplicate măsuri de asigurare a acțiunii stabilite prin încheierea din 22 septembrie 2011 a Judecătorei Edineț, care a fost înregistrată la data de 23 septembrie 2011 la Î.S. „Camera Înregistrării de Stat”.

A mai notat că, prin încheierea nr.2e-928/12 din 23 februarie 2011 a Judecătorei Economice de Circumscripție s-a interzis atât înstrăinarea Î.A. „Maconi” în proces de insolabilitate ca un complex patrimonial unic sau bunurile acestuia în mod separat, cât și i-a fost interzis Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” să efectueze modificări în Registrul de Stat al întreprinderilor și organizațiilor în privința Î.A. „Maconi”, în proces de insolabilitate.

Prin încheierea nr. 111-323/2111 din 24 februarie 2012 a executorului judecătoresc Adrian Agarici, s-au aplicat măsuri de asigurare a acțiunii stabilite prin încheierea nr.2e-928/12 din 23 februarie 2012 a Judecătorei Economice de Circumscripție, care a fost înregistrată la Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” la 24 februarie 2012, sub nr. 604/59.

A indicat că, prin încheierea din 07 martie 2012 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău s-a interzis Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” de a efectua careva modificări în Registrul de Stat al întreprinderilor și organizațiilor, în privința Î.A. „Maconi”, în proces de insolabilitate și s-a aplicat sechestrul pe toată averea Î.A. „Maconi”, în proces de insolabilitate și s-a interzis Oficiului Cadastral Teritorial Edineț să opereze modificări în Registrul bunurilor imobile privind bunurile Î.A. „Maconi”. Încheierea a fost în vigoare pînă la 26 decembrie 2012.

A remarcat că, la data de 24 mai 2012 - data încheierii contractului de vânzare-cumpărare litigios, existau trei interdicții, dintre care una era aplicată la cererea S.R.L. „Belvilcom”.

A considerat că, contractul de vânzare-cumpărare din 24 mai 2012, încheiat între S.R.L. „Belvilcom” și S.R.L. „Cariera Nord”, autentificat de notarul public Adelina Florea sub nr. 3530 este încheiat contrar interdicțiilor aplicate de către instanța de judecată și executorul judecătoresc, iar conform art. 232 Cod civil este pasibil de a fi declarat nul.

Prin hotărârea din 10 noiembrie 2014 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Î.A. „Maconi”, în proces de insolabilitate împotriva S.R.L. „Belvilcom” privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011; s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Ghiofrig” împotriva Î.A. „Maconi”, în proces de insolabilitate și S.R.L. „Belvilcom” privind constatarea nulității absolute a contractului de cesiune a creanțelor nr.21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011 și a contractului de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011; s-a declarat nul contractul de cesiune a creanțelor nr.21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011, încheiat între S.R.L. „Ghiofrig”, S.R.L. „Belvilcom” și Î.A. „Maconi”,

în proces de insolvență; s-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic nr. 15 din 04 mai 2011, încheiat între S.R.L. „Belvilcom” și Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență, cu repunerea părților la poziția inițială prin încasarea de la Î.A. „Maconi” în beneficiul S.R.L. „Belvilcom” a sumei achitate conform contractului în mărime de 1200000 lei; s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Ghiofrig” împotriva Î.I. „Maconi”, în proces de insolvență, privind declararea valabilă a contractului de vânzare-cumpărare, conform condițiilor procesului-verbal al ședinței comitetului creditorilor Î.A. „Maconi” din 05 septembrie 2005; s-a declarat valabil contractul de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic – Î.A. „Maconi”, încheiat între S.R.L. „Ghiofrig” și Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență, conform condițiilor stabilite prin procesul-verbal al ședinței comitetului creditorilor Î.A. „Maconi”, în proces insolvență, nr. 05/RC- 01 din 05 septembrie 2005; s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Belvilcom” împotriva Î.I. „Jerebțov Anton” privind recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic Î.A. „Maconi” nr.15 din 04 mai 2011; s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Ghiofrig” împotriva S.R.L. „Belvilcom”, S.R.L. „Cariera Nord”, intervenient accesoriu Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” privind recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 3530 din 24 mai 2012, încheiat între S.R.L. „Belvilcom” și S.R.L. „Cariera Nord”, autentificat de notarul public Adelina Florea; s-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic – Î.A. „Maconi”, nr. 3530 din 24 mai 2012, încheiat între S.R.L. „Belvilcom” și S.R.L. „Cariera Nord”, autentificat de notarul public Adelina Florea, cu repunerea părților la poziția inițială prin anularea din Registrul de stat al persoanelor juridice a înscrierii privind contractul de vânzare-cumpărare nr.3530 din 24 mai 2012 a complexului patrimonial unic Î.A. „Maconi”, executată în baza deciziei Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” din 05 iunie 2012, cu încasarea de la S.R.L. „Belvilcom” în beneficiul S.R.L. „Cariera Nord” a sumei achitate conform contractului în mărime de 1200000 lei.

Prin hotărârea suplimentară din 01 decembrie 2014 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, s-au repus părțile la poziția inițială prin restituirea de către S.R.L. „Cariera Nord” în patrimoniul Î.A. „Maconi” în proces de insolvență a bunurilor dobândite conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 3530 din 24 mai 2012; s-a încasat de la S.R.L. „Belvilcom” în beneficiul Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență, cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 100 lei și în beneficiul S.R.L. „Ghiofrig” - taxa de stat în mărime de 300 lei; s-a încasat de la S.R.L. „Belvilcom” în beneficiul statului taxa de stat neachitată în mărime de 49600 lei; în rest, pretențiile Î.A. „Maconi” în proces de insolvență și S.R.L. „Ghiofrig” privind încasarea cheltuielilor de judecată, s-au respins.

Prin decizia din 01 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile depuse de S.R.L. „Belvilcom” și S.R.L. „Cariera Nord”; s-a admis parțial apelul depus de Î.A. „Maconi”, în proces de insolvență și s-a casat parțial hotărârea din 10 noiembrie 2014 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, în partea încasării de la Î.A. „Maconi” în proces de insolvență în beneficiul S.R.L. „Belvilcom” suma în mărime de 1200000 lei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acestui capăt de cerere.

Prin încheierea din 17 septembrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a restituit S.R.L. „Ghiofrig” de la bugetul de stat, taxa de stat achitată în mărime de 49800 lei, ca fiind achitată într-o sumă mai mare decît cea prevăzută de lege.

La data de 02 septembrie 2015, S.R.L. „Cariera Nord” a declarat recurs împotriva deciziei din 01 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunilor înaintate de Î.A. „Maconi”, în proces de insolabilitate, S.R.L. „Ghiofrig” și S.R.L. „Belvilcom”.

Prin decizia din 23 martie 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Cariera Nord”, casate decizia din 01 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 10 noiembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău și hotărârea suplimentară din 01 decembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău și pronunțată o nouă hotărâre prin care:

- Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Î.A. „Maconi”, în proces de insolabilitate, împotriva S.R.L. „Belvilcom” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011;

- Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Ghiofrig” împotriva Î.A. „Maconi” în proces de insolabilitate cu privire la declararea valabilă a contractului de vânzare-cumpărare conform condițiilor procesului verbal al comitetului creditorilor Î.A. „Maconi” din 05 septembrie 2005;

- Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Ghiofrig” împotriva Î.A. „Maconi” în proces de insolabilitate, S.R.L. „Belvilcom” cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de cesiune a creanțelor nr.21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011 și a contractului de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011;

- Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Belvilcom” împotriva Î.I. „Jerebțov Anton” cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare a complexului patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011;

- Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Ghiofrig” împotriva S.R.L. „Belvilcom”, S.R.L. „Cariera Nord”, intervenient accesoriu Î.S. „Camera Înregistrării de Stat” cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare - cumpărare nr. 3530 din 24 mai 2012.

La 19 septembrie 2022, (prin poșta electronică) și la 26 septembrie 2022 (prin intermediul factorului poștal), Agentul guvernamental, Dumitru Obadă, a depus, în temeiul art. 449 lit. g) Cod de procedură civilă, cerere de revizuire împotriva deciziei din 23 martie 2016 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire, recunoașterea expresă a încălcării drepturilor reclamantului garantate de art. 6 § 1 din Convenție și a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, casarea deciziei din 23 martie 2016 a Curții Supreme de Justiție, rejudecarea recursului depus de către S.R.L. „Cariera Nord” în cadrul unei ședințe publice unde compania reclamantă să aibă posibilitatea să-și prezinte argumentele sale în cadrul unei audieri orale, inclusiv eventuale pretenții cu privire la despăgubirea pentru prejudiciul moral, material și pentru costuri și cheltuieli, într-un quantum rezonabil și echitabil.

În motivarea cererii de revizuire s-a indicat că, la 21 ianuarie 2022 Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare „Curtea Europeană” sau „Curtea”) a

comunicat Guvernului Republicii Moldova (în continuare „Guvernul”), cererea Ghiofrig S.R.L. vs Republica Moldova (nr. 55374/16).

Curtea a solicitat prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii prin prisma întrebărilor formulate în circumstanțele de fapt, rezumate de către Grefa Curții Europene. De asemenea, Curtea a propus Guvernului să i-a în considerare eventualitatea încheierii unui acord de soluționare amiabilă a prezentei cauze.

În temeiul art. 11 din Legea cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30 iulie 2015, Guvernul a considerat judicioasă procedura de reglementare amiabilă a prezentei cauze, fiind inițiată de către Curtea la momentul comunicării cererii companiei reclamante, în timp ce înaintarea prezentei cereri de revizuire constituie o condiție necesară pentru finalizarea acesteia, fie prin eventuală semnare a unui acord de soluționare amiabilă sau a unei declarații unilaterale, în scopul remedierii pretensei încălcări a drepturilor societății reclamante S.R.L. „Ghiofrig” (în continuare „compania reclamantă” în baza Articolului 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în continuare „Convenția”) și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție care decurge din prezenta cerere pedinte în fața Curții, în modul comunicat de către aceasta.

Revizuentul a afirmat că în fața Curții, compania reclamantă, invocând caracterul inechitabil al procedurilor civile, s-a plâns de faptul că, deși era o instanță de ultim nivel – în realitate, Curtea Supremă de Justiție acționase ca o instanță de fond, fără a examina cauza în prezența părților. De asemenea, ea s-a plâns că, în rezultatul casării hotărârilor instanțelor ierarhic-inferioare emise în favoarea sa, Curtea Supremă de Justiție i-a încălcat și dreptul la respectarea bunurilor sale.

Agentul guvernamental a indicat că, Curtea Europeană a elaborat o jurisprudență bine-stabilită, potrivit căreia dreptul la o ședință publică nu este relaționat doar cu chestiunea dacă procesul implică o audiere a martorilor care vor face declarații verbale. Este important și ca justițiabilii să aibă oportunitatea de a-și prezenta cauza în mod oral în fața instanțelor naționale (a se vedea *Göç v. Turcia* [MC], nr. 36590/97, § 48, CEDO 2002-V, și *Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugalia* [MC], nr. 55391/13 și altele două, § 187, 6 noiembrie 2018). Astfel, dreptul la o audiere în cadrul unei ședințe publice reprezintă un element care fundamentează egalitatea în ansamblu a armelor între părțile la proces (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Margaretić v. Croația*, nr. 16115/13, §5 127-28, 5 iunie 2014).

De asemenea, Curtea a stabilit că, potrivit jurisprudenței sale constante, în cadrul procedurilor în fața unei prime și unice instanțe, dreptul la „o audiere publică” în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție include un drept la o „audiere orală”, cu excepția unor circumstanțe excepționale care justifică renunțarea la o astfel de audiere (a se vedea *Goc*, pre-citată, § 47).

Mai mult ca atât, în hotărârea sa în cauza *Covalenco v. Republica Moldova* (nr. 72164/14, 16 iunie 2020), Curtea a sistematizat prevederile acestui principiu, identificând, nu doar pentru Republica Moldova, următoarele circumstanțe excepționale care ar putea justifica renunțarea la audiere:

a. în cazul în care nu există probleme de credibilitate sau fapte contestate care necesită o audiere, iar instanțele pot soluționa litigiul în mod echitabil și rezonabil, în baza materialelor cauzei (a se vedea *Dory v. Suedia*, nr. 28394/95, § 37, 12 noiembrie

2002, și *Saccoccia v. Austria*, nr. 69917/01, § 73, 18 decembrie 2008);

b. în cazuri care ridică probleme pur-juridice, cu domeniu de aplicare limitat (a se vedea *Allan Jacobsson v. Suedia* (nr. 2), 19 februarie 1998, § 49, Culegeri 1998-1, și *Mehmet Emin Şimşek v. Turcia*, nr. 5488/05, §§ 29- 31, 28 februarie 2012) sau probleme de drept care nu prezintă o complexitate particulară (a se vedea *Varela Assalino v. Portugalia* (dec.), nr. 64336/01, 25 aprilie 2002, și *Speil v. Austria* (dec.), nr. 42057/98, 5 septembrie 2002);

c. în situații în care cauza se referă la aspecte foarte tehnice. De exemplu, Curtea a luat în considerare natura tehnică a litigiilor referitoare la prestațiile de protecție socială, care pot fi examinate mai bine în scris decât într-o dezbatere orală. Curtea a hotărât de câteva ori că, în domeniul dat, autoritățile naționale au dreptul, luând în considerare cerințele de eficiență și economie, să renunțe la audieri, deoarece organizarea lor sistematică poate prezenta un obstacol în calea diligenței necesare în cauzele referitoare la protecția socială (a se vedea *Dory v. Suedia*, nr. 28394/95, § 41, 12 noiembrie 2002).

Curtea nu a ezitat să noteze câteva situații în care, *a contrario*, ea consideră necesară petrecerea unor audieri, spre exemplu:

a. în cazul în care există necesitatea de a evalua dacă circumstanțele au fost stabilite corect de către autorități (a se vedea *Malhous v. Republica Cehă* [MC], nr. 33071/96, § 60, 12 iulie 2001);

b. atunci când circumstanțele cer ca instanța să-și formeze propria impresie referitoare la justițiabili, prin acordarea dreptului de a explica propria lor situație personală, în mod direct sau prin intermediul unui reprezentant (a se vedea *Goc*, precitată, § 51; *Andersson v. Suedia*, nr. 17202/04, § 57, 07 decembrie 2010);

c. în cazul în care instanța are nevoie de a obține o clarificare cu privire la anumite detalii, *inter alia* prin intermediul unei audieri (a se vedea *Fredin v. Suedia* (nr. 2), 23 februarie 1994, § 22, Seria A nr. 283-A, și *Lundevall v. Suedia*, nr. 38629/97, § 39, 12 noiembrie 2002).

De asemenea, Curtea a reliefat că modul de aplicare a Articolului 6 § 1 la procedurile de după apel, inclusiv la instanțele supreme, depinde de caracteristicile specifice procedurilor implicate, trebuie luat în considerare întregul sistem procedural în ordinea juridică internă și rolul unei anumite instanțe în cadrul acesteia (a se vedea *Július Pór Sigurþórsson v. Islanda*, nr. 38797/17, 16 iulie 2019, § 32; *Styrmir Þór Bragason v. Islanda*, nr. 36292/14, § 63, 16 iulie 2019; *Lazu v. Republica Moldova*, nr. 46182/08, § 33, 5 iulie 2016; *Hermi v. Italia* [MC], nr. 18114/02, § 60, 18 octombrie 2006; *Sigurþórsson Arnarsson v. Islanda*, nr. 44671/98, § 30, 15 iulie 2003; *Botten v. Norvegia*, nr. 16206/90, § 39, 19 februarie 1996).

Cu referire la prezenta cauză, revizuentul a notat că, prin decizia din 23 martie 2016, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârile instanțelor inferioare pronunțate în favoarea companiei reclamante (decizia Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2015 și hotărârea din 10 noiembrie 2014 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău), respingând, astfel, acțiunile înaintate de către compania reclamantă, Î.A. „Maconi” și S.R.L. „Belvilcom”.

Agentul guvernamental a indicat că, la adoptarea soluției respective Curtea Supremă de Justiție a omis să se expună asupra tuturor argumentelor invocate de către

compania reclamantă în cele trei referințe la cererea de recurs depusă de către S.R.L. „Cariera Nord”, precum și asupra constatărilor instanțelor inferioare de importanță majoră referitoare la contractul de cesiune nr. 21/01/2011/2 și contractele din 4 mai 2011 și 24 mai 2012, *id est* referitor la faptul că în actul de decontare dintre S.R.L. „Belvilcom” și compania reclamantă din 16 martie 2011 nu era menționat contractul de cesiune nr. 21/01/2011/2; administratorul Î.A. „Maconi” nu informase Comitetul creditorilor despre cesionarea drepturilor companiei reclamante; necorespunderea imprimeului ștampilei; neplata prețului conform prevederilor contractului din 4 mai 2011; lipsa acordului Comitetului creditorilor pentru semnarea contractului din 4 mai 2011; declarațiile contradictorii ale administratorului S.R.L. „Belvilcom” privind locul semnării contractului din 4 mai 2011; aspectele invocate de către compania reclamantă cu privire la lipsa bunei-credințe a S.R.L. „Cariera Nord” (a se vedea §§ 11 și 20 *supra*).

În continuare, având în vedere declarațiile contradictorii cu privire la starea de fapt, credibilitatea părților, care, de asemenea, era o chestiune care urma să fie stabilită de către instanța de recurs, se poate conchide că Curtea Supremă de Justiție nu putea, în cadrul unui proces echitabil, să renunțe la o ședință publică înainte de a adopta decizia sa, care urma să fie decizia irevocabilă pronunțată în cadrul litigiului respectiv.

Agentul guvernamental a susținut că, în circumstanțele descrise, un observator obiectiv ar putea ajunge la concluzia că instanța de recurs a eșuat să ofere un răspuns clar și exhaustiv la argumentele esențiale luate în considerare de către instanțele inferioare la pronunțarea hotărârii în favoarea companiei reclamante, a cărei respingere, în mod evident, necesită o motivare specifică și explicită din partea instanței de recurs. Deși era o instanță de ultim nivel, competentă să examineze un recurs, în realitate Curtea Supremă de Justiție - prin decizia din 23 martie 2016 - a acționat ca o instanță de fond, casând hotărârile instanțelor inferioare, fără examinarea nemijlocită a probelor și fără a oferi posibilitatea companiei reclamante să-și prezinte argumentele sale în cadrul unei audieri orale.

Mai mult, Agentul guvernamental a notat că esența comunicării prezentei cauze nu se deosebește substanțial de cea în cauza pre-citată *Covalenco*.

În consecință, Agentul guvernamental a reiterat că, Curtea ar putea ajunge la concluzia că procedura de examinare a recursului de către Curtea Supremă de Justiție nu fusese echitabilă, contrar Articolului 6 § 1 din Convenție.

În egală măsură, Agentul guvernamental a notat și faptul că, în baza Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, Statului îi revine obligația să adopte măsurile necesare pentru a proteja dreptul de proprietate. În special, acesta trebuie să acorde părților la un litigiu proceduri judiciare care oferă garanțiile procedurale necesare care permit astfel instanțelor naționale să se pronunțe în mod eficient și echitabil, în lumina legislației aplicabile. Potrivit jurisprudenței bine-stabilite a Curtii, jurisdicția sa de a verifica interpretarea și aplicarea corectă a legislației naționale este limitată, iar sarcina sa nu este de a se substitui instanțelor naționale, ci de a se asigura că deciziile adoptate de către acestea nu sunt viciate de arbitrar sau în mod vădit nerezonabile (a se vedea *Anheuser-Busch Inc. v. Portugalia* [MC], nr. 73049/01, 5 83, CEDO 2007-1).

În circumstanțele prezentei cauze, având în vedere raționamentele expuse mai sus, Agentul guvernamental a considerat că procedura judiciară desfășurată în fața Curții Supreme de Justiție nu a oferit companiei reclamante garanțiile procedurale

necesare acesteia pentru a-și valorifica dreptul său la respectarea bunurilor sale, prevăzut de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, ținând cont de faptul că instanța de recurs a eșuat să prezinte motive clare și pertinente care au determinat-o să caseze hotărârea pronunțată în favoarea companiei reclamante, bazându-se doar pe argumentele părții oponente. De asemenea, instanța de recurs a eșuat să ofere posibilitatea companiei reclamante să prezinte argumentele sale într-o ședință publică. Acest fapt a determinat compania reclamantă să suporte o povară individuală și excesivă, ceea ce, în opinia Agentului guvernamental, a încălcat dreptul companiei reclamante la respectarea bunurilor sale, garantat de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

În jurisprudența sa constantă, Curtea nu a exclus posibilitatea ca unei societăți comerciale să i se poată acorda compensații pecuniare pentru prejudiciul moral. Mai mult, prejudiciul moral suferit de către astfel de companii poate include capete de cereri care sunt, într-o măsură mai mare sau mai mică, obiective sau subiective. Pe lângă acestea, trebuie luate în considerare reputația companiei, incertitudinea în planificarea activităților și luarea deciziilor, întreruperea administrării companiei (pentru care nu există o metodă precisă de calculare a consecințelor) și, în sfârșit, deși într-o măsură mai mică, anxietatea și inconveniente care le-au fost cauzate membrilor echipei de administrare (a se vedea *Dacia S.R.L. v. Moldova* (satisfacție echitabilă), nr. 305204, § 60, 24 februarie 2009).

Astfel, revizuentul a indicat că, în scopul restabilirii situației existente anterior admiterii eventualelor încălcări, trebuie examinată posibilitatea compensării unui eventual prejudiciu moral și material suportat pentru pretinsa încălcare a dreptului companiei reclamante la un proces echitabil și la respectarea bunurilor sale. Ținând cont de circumstanțele prezentei cauze și având în vedere importanța cauzei pentru practica judiciară națională, Agentul guvernamental consideră judicios ca companiei reclamante să îi fie acordată posibilitatea să prezinte eventuale pretenții pentru orice prejudiciu cauzat, inclusiv costuri și cheltuieli, prin intermediul unei referințe la prezenta cerere de revizuire.

Cu toate acestea, Agentul guvernamental nu consideră nerezonabil ca aceeași posibilitate să le fie oferită și companiei intimat în cadrul examinării prezentei cereri de revizuire, ținând cont în același timp de celeritatea impusă de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru soluționarea definitivă și promptă a cererii companiei reclamante.

Prin scrisoarea din 22 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de revizuire participanților la proces (f.d. 117, vol. VII), aceasta fiind recepționată la 28 septembrie 2022 de către S.R.L. „Belvilcom”, Î.I. „Jerebțov Anton” și Agenția Servicii Publice (f.d. 183, 184, 185, vol. VII). Totodată, corespondența adresată Î.A. „Maconi” a fost restituită instanței cu mențiunea “retur”, iar corespondența adresată S.R.L. „Cariera Nord” și S.R.L. „Ghiofrig” au fost restituite instanței cu mențiunea „nereclamat”(f.d. 181, 182, 197, 198, 199, 200 - vol. VII).

Ulterior, prin scrisoarea din 20 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat repetat cererea de revizuire participanților la proces (f.d. 201, vol. VII), aceasta fiind recepționată la 25 octombrie 2022 de către S.R.L. „Ghiofrig” (f.d. 202,

vol. VII). În același timp, corespondența adresată Î.A. „Maconi” și S.R.L. „Cariera Nord” au fost restituite instanței cu mențiunea “plecat” (f.d. 203, 204 - vol. VII).

De asemenea, prin scrisoarea din 09 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat în mod repetat, cererea de revizuire participanților la proces (f.d. 216-217, vol. VII), aceasta fiind recepționată la 15 noiembrie 2022 de către S.R.L. „Belvilcom”, Î.I. „Jerebțov Anton” și Agenția Servicii Publice (f.d. 218, 219, 220, vol. VII) și respectiv la 17 noiembrie 2022, a fost recepționată și de către S.R.L. „Ghiofrig” (f.d. 223, vol. VII), corespondența adresată S.R.L. „Cariera Nord” a fost restituită instanței cu mențiunea “plecat” iar cea adresată Î.A. „Maconi” a fost restituită instanței cu mențiunea “nereclamat” (f.d. 221, 222, 251, vol. VII).

Prin referința depusă la 09 decembrie 2022 (prin poșta electronică), administratorul S.R.L. „Ghiofrig”, Vadim Chicu a susținut cererea de revizuire depusă de către Agentul guvernamental (f.d. 242-243, vol. VII).

Până la examinarea cererii de revizuire, alte referințe nu au fost depuse.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este întemeiată și urmează a fi admisă din considerentele ce urmează.

Codul de procedură civilă prevede că, revizuirea unei hotărâri se cere pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, consecințe care continuă să existe, produc efecte și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii.

În prezenta speță, toate aceste condiții sunt îndeplinite.

Din actele cauzei s-a constatat că, Curtea Supremă de Justiție examinând la 23 martie 2016, prezenta cauză, a admis recursul declarat de S.R.L. „Cariera Nord”, a casat decizia din 01 iulie 2015 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 10 noiembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău și hotărârea suplimentară din 01 decembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, pronunțând o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Urmare a pronunțării acestei decizii, reclamanta S.R.L. „Ghiofrig” s-a adresat cu plângere Curții Europene a Drepturilor Omului, invocându-se încălcarea de către statul Republica Moldova în privința sa, a art. 6 § 1 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, prin efectele generate de această decizie.

Cererea reclamantei a fost înregistrată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului sub nr. 55374/16. La 21 ianuarie 2022 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova cererea *Ghiofrig S.R.L v. Republica Moldova*. Curtea a solicitat Guvernului Republicii Moldova prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii prin prisma întrebărilor formulate în circumstanțele de fapt. Totodată, a propus Guvernului să ajungă la un acord de reglementare amiabilă a prezentei cauze. Astfel, Agentul guvernamental al Republicii Moldova a inițiat procedura de reglementare amiabilă a prezentei cauze.

Efectele hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului prin care se constată violarea de către instanțele naționale a drepturilor omului, consfințite în Convenție, cu ocazia pronunțării hotărârilor rămase irevocabile după epuizarea tuturor căilor de atac prevăzute de legislația națională - operează asupra acestor hotărâri prin intermediul căii de atac extraordinare a revizuirii prevăzută de articolul 449 din Codul procedură civilă.

Art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă stabilește că, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova.

Conform art. 5 alin. (4) lit. b) al Legii cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30 iulie 2015, în domeniul asigurării implementării la nivel național a Convenției, Agentul guvernamental în cazurile prevăzute de lege, intervine sau participă în procedurile naționale sau solicită redeschiderea acestora.

În temeiul art. 447 lit. c) din Codul de procedură civilă Agentul guvernamental a depus cerere de revizuire.

Art. 450 lit. e) din Codul de procedură civilă, stipulează că cererea de revizuire se depune în interiorul termenului de derulare a procedurii de reglementare pe cale amiabilă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cazul prevăzut la art. 449 lit. g).

Agentul guvernamental a depus cerere de revizuire în temeiul art. 449 lit. g) din Codul de procedură civilă, întrucât Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, Curtea Supremă de Justiție a eșuat să organizeze o ședință publică sau să-i acorde posibilitatea companiei reclamante de a-și expune poziția verbal, dând circumstanțelor cauzei o nouă interpretare și substituind constatările unui raport de expertiză (pe care instanțele inferioare își bazaseră soluțiile) cu propriile constatări de natură tehnică, fapt care i-ar fi încălcat drepturile garantate de Articolul 6 § 1 din Convenție și de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, reglementează că, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Curtea Europeană în jurisprudența sa a notat că, principiul conform căruia Convenția urmărește protejarea unor drepturi care nu sunt teoretice sau iluzorii, ci concrete și efective, că respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorie, doar cu scopul de a obține o reexaminare a cauzei și o nouă hotărâre judecătorească.

Așadar, adoptarea unei soluții noi de respingere a acțiunii reclamantei de către instanța de recurs, fără a fi organizată o ședință publică sau acordată posibilitatea companiei reclamante de a-și expune poziția verbal, dând circumstanțelor cauzei o nouă interpretare, în lipsa unor răspunsuri clare și exhaustive și o motivare insuficientă, instanța a admis încălcarea dispoziției art. 6 § 1 din Convenție.

Astfel, S.R.L. „Ghiofrig” nu a beneficiat de o examinare corectă în fața Curții Supreme de Justiție.

Instanța nu a oferit companiei reclamante garanțiile procedurale necesare pentru a-și valorifica dreptul său la respectarea bunurilor sale, prevăzut de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, fapt ce a determinat compania reclamantă să suporte o povară excesivă, fiind încălcat dreptul acesteia la respectarea bunurilor sale, garantat de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Ca urmare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale prin hotărârea judecătorească a cărei revizuire s-a solicitat, ale cărei efecte grave continuă să se producă și în prezent și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii respective.

Deci, faptul inițierii unei proceduri de reglementare pe cale amiabilă a cauzei, aspect redat în cererea de revizuire, impune admiterea acesteia, cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs a recursului declarat de S.R.L. „Cariera Nord”.

Or, atunci când Curtea constată că un reclamant nu a avut parte de un proces echitabil în instanțele naționale, redeschiderea procedurii de recurs cu respectarea cerințelor prevăzute de art. 6 § 1 din Convenție este obligatorie pentru înlăturarea consecințelor grave ale încălcărilor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Cu privire la solicitarea Agentului guvernamental de acordare a unei satisfacții echitabile pentru violarea constatată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În baza art. 41 din Convenție, dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

Satisfacția echitabilă poate fi acordată dacă dreptul intern nu permite sau permite doar în mod imperfect, prin repunerea lucrurilor în situația anterioară, înlăturarea consecințelor măsurii incriminate.

Mecanismul de control instituit prin Convenție are un caracter subsidiar, ceea ce presupune, conform art.1 din Convenție, că drepturile și libertățile garantate de Convenție sa fie protejate mai întâi prin dreptul intern și aplicate de autoritățile naționale.

Colegiul lărgit constată că, reclamanta a suferit un prejudiciu moral prin faptul neorganizării unei sedințe publice și neacordării companiei reclamante a posibilității de a-și expune poziția verbal, în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs.

Deci, în speță, fiind constatată existența unei violări, statul are obligația juridică din perspectiva Convenției de a pune capăt violării și de a-i înlătura consecințele în așa fel încât să se restabilească, pe cât posibil, situația anterioară violării prin repararea prejudiciului sub formă pecuniară.

Astfel, prejudiciul moral se acordă în raport cu consecințele negative suferite de parte, în măsura în care au fost lezate acestea și afectată situația socială și materială, iar în temeiul Convenției Europene a Drepturilor Omului, aceste criterii se aplică prin necesitatea ca partea lezată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

În hotărârea din 31 octombrie 1995, în cazul Papanicholopoulos și alții contra Greciei, CEDO a afirmat cu claritate principiul conform căruia „restitutio in integrum” constituie modul adecvat de reparare a prejudiciului și reprezintă o obligație juridică izvorâtă din art. 46.

O hotărâre constatând existența unei violări, antrenează pentru statul pârât obligația juridică din perspectiva Convenției de a pune capăt violării și de a-i înlătura

consecințele în așa fel încât să se restabilească, pe cât posibil, situația anterioară violării.

Repararea prejudiciului cauzat printr-o hotărâre judecătorească, prin care s-a încălcat grav un drept prevăzut de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, poate fi efectuat în primul rând prin modificarea (casarea) acesteia și numai apoi prin acordarea unei compensații pecuniare.

Prin urmare, suma în mărime de 3600 de euro cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea articolului 6 § 1 din Convenție, reprezintă o satisfacție echitabilă pentru nerespectare de către instanța de recurs a garanțiilor procesuale și a dreptului la un proces echitabil și e o evaluare corectă a acestor suferințe.

Or, daunele morale nu pot avea un caracter simbolic, ci trebuie să reprezinte o recompensă serioasă pentru repercusiunile negative ale încălcării pentru reclamant.

De asemenea, în conformitate cu jurisprudența sa cu privire la aplicarea Articolului 41 din Convenție, Curtea acordă despăgubiri și pentru costurile și cheltuielile de reprezentare în fața sa.

Cu referire la costuri și cheltuieli, Colegiul a constatat că, reprezentantul companiei reclamante S.R.L. „Ghiofrig” în referința depusă nu a pretins și nu a făcut dovada existenței acestora.

În pofida acestui fapt, compania reclamantă nu poate fi restricționată în discreția sa de a solicita încasarea oricăror costuri și cheltuieli suportate până la acest moment, în cazul în care va proba că anumite cheltuieli în acest sens au existat și au fost necesare în mod rezonabil (a se vedea Stratan și Tcaci v. Republica Moldova (dec.) nr. 12744/15, 06 iunie 2019).

Reieșind din cele expuse și analizate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental, a constata încălcarea dreptului companiei reclamante S.R.L. „Ghiofrig” garantate de art. 6 § 1, și de art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție, a casa decizia din 23 martie 2016 a Curții Supreme de Justiție și de a acorda o satisfacție morală reclamantei, a reține cauza civilă în instanța de recurs, pentru examinarea cererii de recurs depusă de S.R.L. „Cariera Nord”.

În conformitate cu art. 269-270, art. 449 lit. g), art. 452 și art. 453 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Dumitru Obadă.

Se constată încălcarea drepturilor companiei reclamante Societatea cu Răspundere Limitată „Ghiofrig” garantate de art. 6 § 1, și de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Arendă „Maconi” în proces de insolvență împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Belvilcom” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare - cumpărare a complexului patrimonial unic nr. 15 din 04 mai 2011,

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată

„Ghiofrig” împotriva Întreprinderii de Arendă „Maconi” în proces de insolvență cu privire la declararea valabilă a contractului de vânzare - cumpărare conform condițiilor procesului verbal al ședinței/adunării comitetului creditorilor Întreprinderii de Arendă „Maconi” din 05 septembrie 2005,

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ghiofrig” împotriva Întreprinderii de Arendă „Maconi” în proces de insolvență, Societatea cu Răspundere Limitată „Belvilcom” cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de cesiune a creanțelor nr.21/01/2011/2 din 21 ianuarie 2011 și a contractului de vânzare - cumpărare a complexului patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011,

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Belvilcom” împotriva Întreprinderii Individuale „Jerebțov Anton” cu privire la recunoașterea valabilității contractului de vânzare - cumpărare a complexului patrimonial unic nr.15 din 04 mai 2011,

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ghiofrig” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Belvilcom”, Societății cu Răspundere Limitată „Cariera Nord”, intervenient accesoriu Întreprinderea de Stat „Camera Înregistrării de Stat” cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare - cumpărare din 24 mai 2012.

Se acordă companiei reclamante Societatea cu Răspundere Limitată „Ghiofrig” satisfacția echitabilă pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a Articolului 41 din Convenție în cuantum de 3600 de euro, în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral.

Se încasează de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Ghiofrig” suma de 3600 de euro, convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului.

Se casează decizia din 23 martie 2016 a Curții Supreme de Justiție și se reține prezenta cauză civilă în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinare în ordine de recurs a recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Cariera Nord” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 iulie 2015.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Galina Stratulat